

Környezetvédelmi és társadalmi nem technikai összefoglaló

GPC Sajószöged napelemes erőmű
projekt, Magyarország

DÁTUM
2025. augusztus

DOKUMENTUM RÉSZLETEI

DOKUMENTUM CÍME	Környezetvédelmi és társadalmi nem technikai összefoglaló
DOKUMENTUM FELIRATA	GPC Sajószöged napelemes erőmű projekt, Magyarország
Dátum	2025. augusztus
Verzió	04

TARTALOMJEGYZÉK

1.	A PROJEKTRŐL	1
1.1	MIBŐL ÁLL A PROJEKT?	1
1.2	MELYEK A PROJEKT LEGFONTOSABB ELŐNYEI:	3
2.	HOGYAN VESZIK FIGYELEMBE A PROJEKT KÖRNYEZETI ÉS TÁRSADALMI SZEMPONTJAIT A PROJEKT ÉPÍTÉSE ÉS ÜZEMELTETÉSE SORÁN?	3
2.1	KÖRNYEZETI ÉS TÁRSADALMI HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE ÉS KEZELÉSE	3
2.2	A KÖRNYEZETSZENNYEZÉS MEGELŐZÉSE ÉS CSÖKKENTÉSE	4
2.3	MUNKA- ÉS MUNKAKÖRÜLMÉNYEK	6
2.4	EGÉSZSÉG, BIZTONSÁG ÉS VÉDELEM	7
2.5	FÖLDSZERZÉS, FÖLDHASZNÁLAT KORLÁTOZÁSA ÉS KÉNYSZERÁTTELEPÍTÉS	8
2.6	A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE ÉS AZ ÉLŐ TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ FENNTARTHATÓ GAZDÁLKODÁS	9
2.7	KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG	10
2.8	INFORMÁCIÓKÖZLÉS ÉS AZ ÉRDEKELT FELEK BEVONÁSA	11
ÁBRÁK LISTÁJA		
ÁBRA 11	PROJEKT HELYE	2
ÁBRA 12	PROJEKT ELRENDEZÉSE	2

Rövidítések és rövidítések

E&S	Környezeti és társadalmi
EBRD	Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank
EPC	Tervezés, beszerzés és kivitelezés
ESHS	Környezet, társadalom, egészségügy és biztonság
ESMP	Környezetvédelmi és szociális irányítási terv
ESMS	Környezet- és Szociális Irányítási Rendszer
EU	Európai Unió
HSE	Egészség, biztonság és környezet
IFC	Nemzetközi Pénzügyi Társaság
O&M	Üzemeltetés és karbantartás
PV	Fotovoltaikus napelemes energiatermelés
SCI	Közösségi jelentőségű hely
SPV	Különleges célú jármű

1. A PROJEKTRŐL

1.1 MIBŐL ÁLL A PROJEKT?

A projekt egy fotovoltaikus napelemes energiatermelési portfólió, amelynek teljes beépített kapacitása körülbelül 250 megawatt (MW_{DC}).

Fejlesztése és üzemeltetése a GoldenPeaks Capital Holding Zrt. teljes tulajdonú magyarországi leányvállalatán, a Spectris Hungary Kft-n (a Társaság) keresztül történik. A projektet az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) és más pénzügyi intézmények finanszírozzák.

A projekt Magyarország északkeleti részén, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található, és Sajószöged, Nagycséc, Hejőbába és Nemesbikk közigazgatási területeken terül el. Hat különálló napelemes alprojektből áll, Sajószöged I., II., III., VI., VII. és IX. néven, amelyek mindegyike külön magyar vállalat tulajdonában van, az alábbiak szerint:

1. TÁBLÁZAT-1 PROJECT PORTOFOLIO

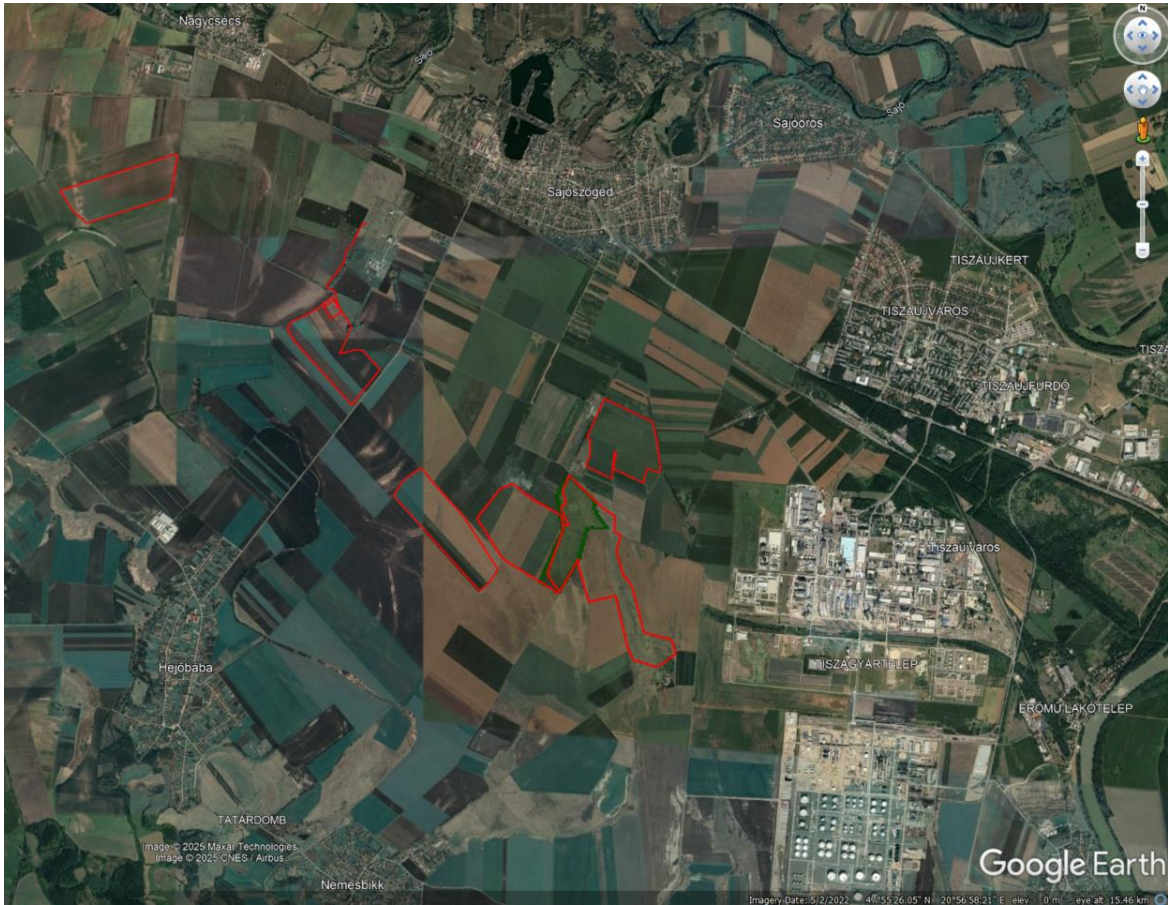
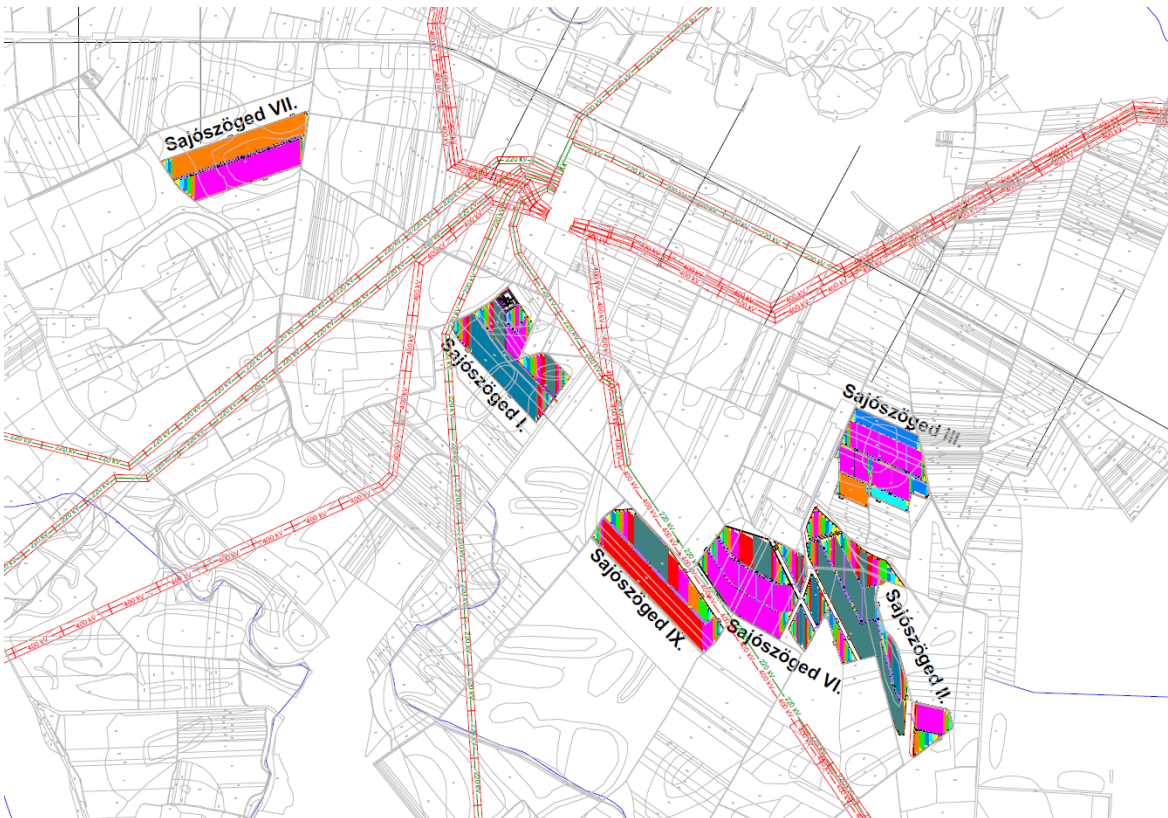
Különleges célú gazdasági egység	Projekt	Kapacitás (MWAC)	Kapacitás (MW_{DC})
Golden NES Solar Kft.	Sajószöged I.	27.75	36.98
Peak NES Solar Kft	Sajószöged II.	41.25	49.72
GP NES Solar Kft	Sajószöged III.	27.00	36.28
Hejő Solar Kft.	Sajószöged VI.	32,70	49.45
Nemes NES Solar Kft.	Sajószöged VII.	28.50	38.05
Sajószöged Solar Kft.	Sajószöged IX.	30.00	39.56
Teljes kapacitás		187.20	250.04

Minden alprojekt magában foglalja a napelemeket, invertereket és a kapcsolódó elektromos infrastruktúrát. Az alprojektek 22 kV-os földkábeleken keresztül kapcsolódnak össze a Sajószöged I. telephelyen található 220/22 kV-os Project alállomással. Az alállomás egy 220 kV-os földalatti exportkábelén keresztül csatlakozik a magyar országos hálózathoz, amely a közeli MAVIR ZRt. által üzemeltetett sajószögedi nagyfeszültségű alállomáshoz kapcsolódik.

A projekt építéséhez szükséges összes engedélyt megszerezték. Csak a Sajószöged II. alprojekt esetében szükséges a meglévő építési engedély aktualizálása a tervváltozás miatt, amely kibővített alprojektterületet tartalmaz.

Az építkezés várhatóan 2025 októberében kezdődik, a naperőművek pedig 2027 közepén kezdik meg működésüket.

A projekt helyét és elrendezését az alábbi ábrák mutatják.

SZÁM 1-1 PROJEKT HELYE**SZÁM 1-2 PROJEKT ELRENDEZÉSE**

1.2 MELYEK A PROJEKT LEGFONTOSABB ELŐNYEI:

A projekt számos környezeti előnnyel jár, többek között:

- Tiszta energiatermelés: A naperőművek évente mintegy 320 gigawattóra villamos energiát termelnek, ami több tízezer háztartás áramellátására elegendő, segítve Magyarországot a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentésében.
- Éghajlati hatás: A napenergia felhasználásával a projekt várhatóan évente körülbelül 82 000 tonnával csökkenti a szén-dioxid-kibocsátást, hozzájárulva az éghajlatváltozás mérsékléséhez.
- Magyarország energetikai átállásának támogatása: A projekt növeli a megújuló energia részarányát Magyarország villamosenergia-mixében, javítja a versenyt az energiapiacra, valamint támogatja a nemzeti és uniós klímacélok.
- Helyi gazdaságfejlesztés: A napelemparkok építése és üzemeltetése munkahelyeket teremt és adóbevételt termel a helyi önkormányzatok számára, támogatva a vidékfejlesztést.

2. HOGYAN VESZIK FIGYELEMBE A PROJEKT KÖRNYEZETI ÉS TÁRSADALMI SZEMPONTJAIT A PROJEKT ÉPÍTÉSE ÉS ÜZEMELTETÉSE SORÁN?

2.1 KÖRNYEZETI ÉS TÁRSADALMI HATÁSOK ÉRTÉKELÉSE ÉS KEZELÉSE

A projekt lehetséges hatásait a magyar szabályozásnak megfelelően értékelték.

A hat naperőmű mind a hat telephelye egyedi környezetvédelmi felülvizsgálaton esett át, és megkapta a szükséges építési engedélyeket. Kivételt képez egy olyan terület (Sajósöged II) része, amely védett ökológiai területek közelében való elhelyezkedése miatt további környezetvédelmi vizsgálatot igényelt. A projekt fejlesztője az ökológiai területek védelmével kapcsolatos szabályozási követelményeknek megfelelően módosította a tervet, és folyamatban van az építési engedély frissítési folyamata.

A Projektre vonatkozóan elvégzett értékelés, majd a környezetvédelmi hatóságok felülvizsgálati folyamata a Projekt lehetséges hatásainak és az e hatások elkerüléséhez vagy csökkentéséhez szükséges intézkedések azonosításához vezetett.

Ennek alapján a Társaság és az építési vállalkozók irányítási folyamatokat alakítanak ki, és elkülönítik a szükséges erőforrásokat annak biztosítása érdekében, hogy a Projekttel kapcsolatos lehetséges környezeti és társadalmi hatásokat mindenkor megfelelően kezeljék.

Ezt a környezetvédelmi és szociális irányítási tervezési eljárások végrehajtásával, valamint a végrehajtásukhoz szükséges erőforrások és személyzet biztosításával érik el. Ezek az irányítási folyamatok a projekt összes környezeti és társadalmi szempontjával foglalkoznak, beleértve:

- A projekt környezeti, társadalmi, egészségügyi és biztonsági (ESHS) irányítási struktúrája, ellenőrzései és biztosítási folyamatai;
- Munkaerő-menedzsment, beleértve a panasztételi mechanizmust;
- A környezetszennyezés megelőzése és csökkentése;

- Hulladékgazdálkodás;
- Egészség és biztonság, beleértve a következőket
 - Munkahelyi egészségvédelem és biztonság a projektben dolgozók számára az építkezés és az üzemeltetés során;
 - Közösségi egészség és biztonság, a helyi lakosokat érintő kockázatok kezelése, mint például az építőipar, a köz- és magánterületen végzett munka, a munkavállalók elhelyezése, a fertőző betegségek megelőzése és a külföldi munkavállalók tiszteletteljes magatartása;
- Veszélyhelyzeti felkészültség és reagálás
- A biológiai sokféleség kezelése
- A kulturális örökség védelme, beleértve a régészeti lelőhelyek helyszíni védelmét, valamint a váratlan régészeti leletek feltárása során történő kezelésére és az ismert régészeti lelőhelyek elkerülésére vonatkozó eljárásokat.

A Társaság felelős ezen intézkedések végrehajtásáért, valamint a Projekt környezeti, egészségügyi, biztonsági és társadalmi hatásainak kezeléséért.

Az építési szakaszban ezt a felelősséget megosztják az építési vállalkozókkal, míg az üzemeltetési szakaszban az üzemeltetési és irányítási vállalkozókkal.

A következő szakaszok áttekintést nyújtanak arról, hogyan kezelik ezeket a környezeti és társadalmi szempontokat a projekt építési és üzemeltetési szakaszában.

2.2A KÖRNYEZETSZENNYEZÉS MEGELŐZÉSE ÉS CSÖKKENTÉSE

Amint azt fentebb jeleztük, a projekt építési és üzemeltetési szakaszában egyaránt teljes körű intézkedéscsomag van érvényben, amelynek célja annak biztosítása, hogy a projekt környezetre gyakorolt hatásait mindenkor kezeljék és mérsékeljék.

Ez magában foglalja a Társaság és vállalkozói által biztosított eljárásokat, egyértelműen meghatározott felelősségi köröket, erőforrásokat és személyzetet, valamint az összes lehetséges környezeti szempont kezelését, a Projektre vonatkozóan elvégzett környezeti vizsgálat alapján.

Az alábbiakban összefoglaljuk a projekt megvalósításával kapcsolatos legfontosabb környezeti és társadalmi szempontokat.

A környezetszennyezés megelőzése és csökkentése

Az építkezés olyan kockázatokkal járhat, mint például a gépek véletlen üzemanyag-kiömlése. A vállalkozóknak szigorú kiömlésmegelőzési eljárásokat kell követniük. A helyszínen nem tárolunk tartósan veszélyes anyagokat.

Véletlen kiömlés esetén a projekt vállalkozói azonnali reagálási intézkedéseket hajtanak végre a projektre kidolgozott kiömlésmegelőzési és vészhelyzeti reagálási tervekkel összhangban.

Az építkezés során keletkező összes hulladékot típusonként elkülönítik és minősített hulladékkezelő cégek távolítják el.

A projekt nagyon korlátozott mennyiségű vizet használ, elsősorban higiéniai célokra és napelemek alkalmi tisztítására, és nem támaszkodik helyi vízforrásokra. A vízelvezető

rendszereket úgy alakítják ki, hogy elkerüljék a víz felhalmozódását a közeli mezőgazdasági területeken.

Termőtalaj kezelése

A termőtalaj értékes természeti erőforrás, és a magyar törvények szigorúan szabályozzák azt. A projektfejlesztő az engedélyezési folyamat során végig foglalkozott ezzel a témával.

A mezőgazdasági földterületek kivonási folyamatának részeként a hatóságok egyedi feltételeket szabtak, beleértve a termőtalaj-gazdálkodási tervek elkészítését. Ezeknek a terveknek meg kellett felelniük a nemzeti előírásoknak, és részletezniük kellett, hogy a termékeny, humuszban gazdag termőtalajréteget hogyan kezelik az egyes alprojektterületeken.

A terveket az egyes helyszínek termőtalajának sajátos körülményeihez és jellemzőihez igazították, és intézkedéseket tartalmaztak a kulcsfontosságú követelményeknek való megfelelés biztosítására, beleértve a termőtalaj eltávolítását és ideiglenes helyszíni tárolását az építkezés során, a szennyeződés megelőzését, a talajtömörödés elkerülését, az esővíz elvezetését és a helyszín helyreállítását.

A tervek kiemelt célja a humuszcsepp megőrzése és helyszíni újrahasznosítása, mint előnyben részesített lehetőség. Ha a helyszíni újrafelhasználás nem kivitelezhető, az áthelyezés csak a hatóságok előzetes jóváhagyásával, előzetesen jóváhagyott helyszínekre, valamint a szabályozási feltételektől és az alkalmazandó talajvédelmi díjaktól függően engedélyezett.

Hulladékgazdálkodás

Az építkezés során a projektből származó összes hulladékot gondosan elkülönítik, biztonságosan tárolják és a szigorú környezetvédelmi előírásoknak megfelelően ártalmatlanítják. Különös figyelmet fordítanak a veszélyes hulladékokra, amelyeket dokumentálni kell és biztonságosan kell kezelni.

Az építési vállalkozónak szerződésben be kell tartania az összes hulladékgazdálkodási előírást, és csak engedéllyel rendelkező hulladékkezelő cégeket kell igénybe vennie. Ezek az intézkedések a biztonságos és felelősségteljes hulladékkezelés biztosítására szolgálnak a projekt során.

Vízgazdálkodás

A projekt nem igényel más vízfelhasználást, mint a vizet egészségügyi célokra. Az építkezés során mobil WC-eket telepítenek, tartályukat rendszeresen kiürítik és a felhatalmazott szervizek szállítják a helyszínről.

A működés során a higiéniai célú vizet a helyszínen kívül szerzik be és tárolják, a hulladék ártalmatlanítását pedig szerződéses szolgáltatások végzik. Az üzemeltetési fázisban korlátozott mennyiségű vízre is szükség lehet a napelemek tisztításához. Szükség esetén a tisztításhoz szükséges vizet kis mobil tartályokban szállítjuk, és szükség szerint felhasználjuk.

Kártevőirtás

Az építkezés megzavarhatja a földet, és feltételeket teremthet az invazív növények elterjedéséhez. Ezeket a növényeket véletlenül berendezések vagy anyagok is behozhatják.

Ennek megelőzése érdekében szigorú intézkedéseket hoznak az építkezés során, különösen az olyan érzékeny területeken, mint a Sajószöged II. ökológiai pufferzóna és a gyepek közelében.

Ezek az intézkedések magukban foglalják a zavart területek rendszeres kaszálását is, különösen a működési szakaszban, mielőtt a növények magokat terjeszthetnének (jellemzően július-augusztusi időszakban). A növényzetet elsősorban mechanikus módszerekkel (például kaszálással) kezelik, a gyomirtó szereket csak akkor használják, ha feltétlenül szükséges, és összhangban vannak a nemzeti és uniós előírásokkal.

2.3 MUNKA- ÉS MUNKAKÖRÜLMÉNYEK

A projekt teljes életciklusa során az építési szakasz a legmunkaigényesebb, és helyi és más régiókból és esetleg külföldről egyaránt bevon építőmunkásokat. A nem helyi építőmunkásokat valószínűleg a közeli településeken bérelt helyiségekben szállásolják el.

A működés során a munkaerő-igények meglehetősen korlátozottak, és kevés szerződéses személyzetből állnak, akik felelősek a PV erőmű üzemeltetéséért, karbantartásáért és integritásának biztosításáért.

A Társaság a Munka Törvénykönyve rendelkezéseinek betartása mellett egyértelmű kötelezettségvállalásokat fogalmazott meg a tisztességes és biztonságos munkakörülmények biztosítása iránt, amint azt a vállalati környezetvédelmi és szociális politikája is megfogalmazza, amelyet a projekt szintjén lépcsőzetesen hajt végre. Ezek a kötelezettségvállalások a következők:

- *Tisztességes foglalkoztatási gyakorlat:* Minden munkavállalónak világos és érthető szerződést kell kapnia a munka megkezdése előtt. A munkavállalók életkörülményeinek meg kell felelniük a nemzetközi normáknak, a foglalkoztatási gyakorlatoknak pedig meg kell felelniük a magyar jognak és a nemzetközi munkaügyi normáknak.
- *Munkavállalói jogok:* A tisztességes bérekhez, a biztonságos körülményekhez, az egyenlő bánásmódhoz és az egyesülési szabadsághoz való jogot tiszteletben tartják. A gyermek- vagy kényszermunka alkalmazása szigorúan tilos, és különös figyelmet fordítanak a migráns munkavállalók jogaira és bánásmódjára.
- *Vállalkozói követelmények:* Minden vállalkozónak be kell tartania a nemzeti törvényeket és a nemzetközi szabványokat. Elvárják tőlük, hogy biztonságos munkakörnyezetet biztosítsanak, és tiszteletben tartsák a munkavállalói jogokat az építkezés során.
- *Egészség és biztonság:* A biztonság a legfontosabb. A munka megkezdése előtt kockázatértékelést kell végezni, a munkavállalók abbahagyhatják a nem biztonságos munkát, és vészhelyzeti reagálási terveket kell készíteni. Minden gyakorlatnak meg kell felelnie a nemzetközi egészségügyi és biztonsági előírásoknak.
- *Panasztételi mechanizmusok:* A munkavállalóknak bizalmas és tisztességes eljáráshoz kell hozzáférniük, hogy aggályaikat a megtorlástól való félelem nélkül jelezzék.
- *Folyamatos ellenőrzés:* A Társaság rendszeres biztonsági auditok és teljesítmény-felülvizsgálatok mellett kötelezi el magát a munkakörülmények folyamatos javítása érdekében.

Ezeket a kötelezettségvállalásokat a helyszínen hajtják végre egy erre a célra létrehozott munkaerő-gazdálkodási terv révén.

A projektfejlesztő felelős beszerzési folyamatot vezetett be, amely biztosítja, hogy a napelemek, valamint a projekthez szükséges egyéb berendezéseket és anyagokat szállítók szállítsák, akik a szükséges anyagokat munkaügyi visszaélésekhez nem kapcsolódó forrásokból szerzik be.

2.4 EGÉSZSÉG, BIZTONSÁG ÉS VÉDELEM

Munkahelyi egészségvédelem és biztonság

A Projektfejlesztő elkötelezett amellett, hogy a Projekt építésében és üzemeltetésében részt vevő munkavállalók biztonságos és egészséges munkakörnyezetet és körülményeket kapjanak. Ezeket a nemzeti munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szabályozási követelmények, valamint a helyes nemzetközi iparági gyakorlat által vezérelt irányítási eljárások biztosítják.

A projekt egy sor intézkedést hajt végre az építkezés során felmerülő munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági kockázatok kezelésére, különösen a nehézgépek és berendezések használatával kapcsolatban. Ez magában foglalja a rendszeres karbantartási tevékenységek és a biztonsági ellenőrzések ütemezését az általános kockázatcsökkentési megközelítés részeként.

Az alkalmazandó szabályozási követelményekkel összhangban a projekt biztosítja a megfelelő munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági felügyeletet, beleértve az építőmunkások rendszeres egészségügyi ellenőrzését és a megfelelő orvosi támogatáshoz való hozzáférést az építési szakasz során.

Ezek a MEB-intézkedések beépülnek a Sajószögedi PV-portfólióra vonatkozó mérnöki, tervezési, beszerzési és kivitelezési (EPC) szerződésbe, és összehangolódnak a projekt környezetvédelmi és társadalmi irányítási tervével (ESMP), valamint a vállalkozó egészségügyi, biztonsági és környezetvédelmi (HSE) terveivel és eljárásaival.

Közösségi egészség és biztonság

A munkahelyi egészségvédelmi és biztonsági szempontok kezelése mellett a projekt elkötelezett amellett, hogy kezelje a projekt végrehajtásának a nagyközönségre és a közösségekre gyakorolt esetleges egészségügyi és biztonsági hatásait.

Tekintettel a PV erőmű viszonylag elszigetelt helyszíneire, a projekttel kapcsolatos potenciális közösségi egészségügyi és biztonsági kockázatok várhatóan korlátozottak lesznek. Az ilyen potenciális kockázatok várhatóan elsősorban a közutakon zajló építési forgalomhoz kapcsolódnak, és vonatkozhatnak a nem helyi építőmunkásokra is (pl. olyan szempontokhoz kapcsolódnak, mint a munkavállalók elhelyezése, a helyi közösségekkel való interakciók és a projekt biztonsági intézkedései).

A betegségeknek való kitettség lehetősége a nem helyi és külföldi építőipari munkaerőhöz is köthető, akiket várhatóan a közeli településeken bérelt helyiségekben helyeznek el.

Ezért a fentiekkel foglalkozó közösségi egészségvédelmi és biztonsági irányítási megállapodásokat beépítik a projekt átfogó irányítási rendszerébe, biztosítva, hogy a nemzeti

előírásokat és a nemzetközi legjobb gyakorlatokra vonatkozó irányelveket a végrehajtás minden szakaszában betartsák.

Ezeket a Projektfejlesztő és az alkalmazott vállalkozók által biztosított tervezéssel, szervezési kapacitással és erőforrásokkal biztosítják.

Vészhelyzeti felkészültség és reagálás

A projekt vészhelyzeti készültségi és reagálási tervezési eljárásokat dolgoz ki és hajt végre annak érdekében, hogy egyértelmű cselekvési irányt biztosítson az építkezés vagy üzemeltetés során felmerülő esetleges vészhelyzetek esetén.

Ez a tervezés megfelel a magyar szabályozási követelményeknek, és tükrözi a nemzetközi legjobb gyakorlatokat.

A projekt építésében és működtetésében részt vevő összes személyzet képzésben részesül a vészhelyzeti eljárásokról, valamint baleset esetén betöltött szerepükről és felelősségükről.

2.5 FÖLDSZERZÉS, FÖLDHASZNÁLAT KORLÁTOZÁSA ÉS KÉNYSZERÁTTELEPÍTÉS

A napelemes projekthez szükséges földterületet 2021-ben szerezték meg. A föld nagy része mezőgazdasági vagy legelő volt, épületek nélkül.

A projektet a kormány országos jelentőségűnek nyilvánította, szükség esetén lehetővé téve a magyar jog szerinti kisajátítást. A kisajátítás előtt a fejlesztő felajánlotta, hogy megvásárolja a földet egy független szakértő által meghatározott értékek alapján. A legtöbb földtulajdonos beleegyezett az eladásba, és csak három esetben kellett a hatóságoknak közbelépniük a kártérítés meghatározásához. Minden kompenzáció meghaladta a piaci értéket, és a földtulajdonosokat teljes egészében kifizették.

A meglévő bekötőpályák mentén lévő közterületek mellett a projekt földalatti kábeleit néhány magántelket is átszelnek, amelyekhez törvényes hozzáférési jogokat (szolgáltatásokat) biztosítottak. A földtulajdonosokat minden munkáról előzetesen értesítik, és a terméskárokat megtérítik.

Fizikailag egyetlen ember sem kényszerült elhagyni, és az elvett föld nem befolyásolta jelentősen a megélhetést, mivel a korábbi földtulajdonosok egyike sem függött a megszerzett földtől a jövedelme vagy a megélhetése.

A folyamat során minden törvényes jogot és jogorvoslatot elmagyaráztak a földtulajdonosoknak. Azóta nem nyújtottak be panaszt vagy jogi kifogást.

Külön eljárást (panasztételi mechanizmust) vezettek be az érintett földtulajdonosok vagy földhasználók és a projekt képviselői közötti kommunikáció megkönnyítésére, valamint az esetleges panaszok azonnali kezelésére.

Ez a panasztételi mechanizmus a projekt keretében végrehajtott érdekelt felek bevonási tervének része, amely lehetővé teszi a projekt érdekelt feleivel való érdemi kommunikációt és konzultációs folyamatokat (lásd a 2.8. szakaszt).

2.6A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGŐRZÉSE ÉS AZ ÉLŐ TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOKKAL VALÓ FENNTARTHATÓ GAZDÁLKODÁS

A projektterületek többsége alacsony ökológiai értékkel rendelkező megművelt mezőgazdasági területeken található. Az egyik terület, a Sajószöged II. egy része azonban átfedésben van a Nemzeti Területrendezési Terv által kialakított szomszédos ökológiai folyosó pufferezőjével¹.

A hat projektterület közül ötöt jelenleg növénytermesztésre használnak, míg a Sajószöged II. telephelyen állatok legeltetésére használt földterületek is találhatóak. Az állomások a Sajószöged I. körzetben találhatóak, és gazdálkodásra is használják.

A környezeti felmérések azt mutatták, hogy öt terület (Sajószöged I., III., VI., VII. és IX.) erősen művelt táj része, a növényvilágot többnyire az utak mentén és a mezőkön található közönséges gyomok alkotják. Ritka vagy védett növényeket nem találtak, és természetesen az ezeken a területeken a növényvilágot alacsony ökológiai értékűnek tekintették.

Az állatvilágot többnyire olyan fajok alkotják, amelyek gyakoriak a tenyésztett területeken: mephidák (például zöld varangyok, levelibékák és mocsári békák), birkák (beleértve az olyan fajokat, mint a pacsi, a gém, a fecske és az egerészölyv) és az emlősök (beleértve a kis védett fajokat, például cicák és vakondok, valamint közönséges állatok, például szarvasok és menyétek).

Ezek az alprojektterületek (Sajószöged I., III., VI., VII. és IX.) a növényzet eltávolítása vagy a talajmunkák megkezdése előtt felméréseket végeznek. Ezeket a felméréseket képzett szakemberek végzik az uniós természetvédelmi jogszabályok által védett földön fészkelő madarak jelenlétének ellenőrzésére. Az eredmények alapján megfelelő intézkedéseket alkalmaznak, például az építési határidők kiigazítását a szaporodási időszak elkerülése érdekében.

A Sajószöged II alprojekt legeltetésre, szénatermelésre és növénytermesztésre használt, erősen megművelt tájon helyezkedik el. A növényvilág nagy része közönséges gyomokból és fajokból áll, amelyek zavart területeken virágoznak. Ritka vagy védett növényeket nem találtak, és a növények általános sokfélesége alacsony volt.

A helyszínen az állatvilág többnyire általános fajokból áll, amelyek jól alkalmazkodtak az ember által megváltoztatott környezethez. A felmérések során azonban több védett fajt is rögzítettek:

- Kétéltűek: Zöld varangy, levelibéka és mocsári béka mind a magyar jog által védett védelem alatt áll.
- Madarak: Számos védett madarat figyeltek meg, köztük fehér gólyát, kék vércset, szalakót, gyurgyalagot, mocsári rétihéját, szikilarkot, vöröshátú gém, gyöngyfecskét és egerészölyvet. Nem találtak fészkelőhelyet.
- Emlősök: Olyan gyakori fajokat láttak, mint a menyét, az őz és a mezei pocok, valamint olyan védett fajokat, mint a cicák és az európai vakond.

A rendelkezésre álló adatok szerint a Sajószöged II. terület állatvilágát az EU madárvédelmi irányelve és nemzetközi egyezmények által védett négy madárfaj használja: a fehér gólya, a kék vércse, a szalakóta és a mocsári rétihéja. Ezek a fajok különösen fontosak a

¹ Magyarország területrendezéséről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény.

természetvédelem szempontjából, és az EBRD környezetvédelmi és szociálpolitikája szerint a biológiai sokféleség kiemelt jellemzői közé tartoznak. A projektnek ezért biztosítania kell, hogy a területen ne csökkenjen a biológiai sokféleség.

Ennek elérése érdekében a projekt számára keretszintű biodiverzitás-kezelési tervet (BMP) dolgoznak ki, amelyet nyilvánosan közzétesznek. A BMP keretrendszer magában foglalja a korábbi értékelések során azonosított meglévő mérséklési intézkedéseket, azonosítja a szükséges további intézkedéseket, és ezeket integrálja a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal foglalkozó irányítási keretbe, különös tekintettel a kiemelt biológiai sokféleség jellemzőinek nettó csökkenésének elkerülésére.

A Sajószöged II. lelőhely területén további ökológiai vizsgálatokat és felméréseket terveznek a védett fajokról szóló naprakész információk biztosítása érdekében.

E munka alapján és a BMP keretrendszerre építve a projekt építése és üzemeltetése során részletes Biodiverzitás Kezelési Terv (BMP) kerül kidolgozásra és végrehajtásra. Ez a terv útmutatást nyújt a mérséklő intézkedések gyakorlati megvalósításához a biodiverzitás védelme érdekében a projekt területein, és a Sajószöged II helyszínén a kiemelt biodiverzitási jellemzőkre vonatkozó nettó veszteség nélküli célkitűzések teljesítését.

Ha a biológiai sokféleség magas értékeit az összes elkerülő és minimalizáló intézkedés alkalmazása után is jelentősen érinti, a biológiai sokféleségre vonatkozó cselekvési tervet kell kidolgozni és végrehajtani. Ez magában foglalja a helyreállítási és kompenzációs stratégiákat a biológiai sokféleség nettó csökkenésének elkerülése érdekében.

Az invazív fajok elleni védekezés szintén a biodiverzitás-kezelési tervezés részét képezi. Az építkezés során szigorú ellenőrzéseket vezetnek be az idegenhonos inváziós növények (például szennyezett gépek vagy importált anyagok) véletlen terjedésének megakadályozása érdekében. A növények nem kívánt növekedésének megakadályozására rendszeres kaszálást és növényzetkezelést alkalmaznak, és a vegyszerek, például a gyomirtó szerek használatát szigorúan korlátozzák és szabályozzák, különösen az érzékeny ökológiai területek közelében.

Az üzemeltetési szakaszban a karbantartó vállalkozóknak környezetvédelmi szempontból felelős gyakorlatokat kell követniük, beleértve a gyomirtó szerek és növényvédő szerek használatának tilalmát, kivéve, ha feltétlenül szükséges. Ezeket a követelményeket a biológiai sokféleség hosszú távú védelmének biztosítása érdekében belefoglalják szerződéseikbe.

2.7 KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG

A Projekt valamennyi helyszínén régészeti kutatásokat végeztek, kivéve a Sajószöged II. lelőhelyen nemrégiben kibővített területet. Ezen a kiterjesztési területen egy történelmi jellegzetességet, egy hagyományos magyar seprőkútot (gémeskút) azonosítottak. Ezt az építményt a hatóságok megőrzésre szorulóknak minősítették. Ennek eredményeként a projekt biztosítja a seprőkút védelmét és megtartását mind a tervezési, mind az építési szakaszban.

Emellett egy ismert régészeti lelőhely, a Sajószögedi Aranyos-halom is található a projekt területén. Ezt a helyszínt eredeti állapotában kell megőrizni. Ennek biztosítása érdekében különleges védelmi intézkedéseket és építési korlátozásokat alkalmaznak a helyszín zavarásának elkerülése érdekében. Ezeket az intézkedéseket a kulturális örökség kezelésére vonatkozó terv vezérli.

Az építkezés során képzett régészeti szakértők felügyelik az ásatási és talajbomlasztó tevékenységeket minden helyszínen. Jelenlétük biztosítja a kulturális örökség jellemzőinek megfelelő azonosítását és védelmét.

Ha az építkezés során váratlan régészeti vagy kulturális örökségi tárgyakat fedeznek fel, az érintett területen azonnal leállítják a munkálatokat. Védelmi lépéseket teszünk, és tájékoztatjuk az illetékes örökségvédelmi hatóságokat a magyar előírásoknak megfelelően. A további szükséges intézkedéseket a hatóságok utasításai határozzák meg.

2.8 INFORMÁCIÓKÖZLÉS ÉS AZ ÉRDEKELT FELEK BEVONÁSA

A projekthez kidolgoztak egy panasztételi mechanizmust tartalmazó érdekelt felek bevonási tervét (SEP), amely nyilvánosan elérhető a projekt honlapján.

A Project SEP elsődleges célja a különböző érdekelt csoportok és az egyes érdekelt felek bevonásának stratégiájának feltérképezése a projekt tevékenységeiben. A SEP azonosítja és leírja a projekt legfontosabb érdekelt feleit, a nyilvánosságot és más érdekelt csoportokat. Összefoglalja a konzultációs folyamatot, valamint azt, hogy hogyan veszik figyelembe a visszajelzéseket és észrevételeket, és hogyan kezelik a panaszokat a projektspecifikus panasztételi mechanizmuson keresztül.

A SEP felvázolja, hogy a projekt hogyan fog együttműködni az érdekelt felekkel és az érintett közösségekkel, és a projekt előrehaladtával frissítik és finomítják. Célja annak biztosítása, hogy az érdekelt felek bevonása folyamatos, átlátható és értelmes legyen a projekt életciklusának minden szakaszában.

A SEP tartalmaz egy panasztételi mechanizmust is, amely hivatalos, hozzáférhető és átlátható folyamatot biztosít az érdekelt felek számára aggályok vagy panaszok felvetésére. A panasztételi mechanizmus biztosítja, hogy a problémákat azonnal azonosítsák, kivizsgálják és tisztességesen és időben megoldják, fenntartva a bizalmat és az elszámoltathatóságot.. Minden beérkezett panaszt hivatalosan rögzítünk, felülvizsgálunk és időben válaszolunk rájuk.

A folyamat hozzáférhetővé tétele érdekében több csatornát hoztak létre a panaszok benyújtására az alábbiak szerint:

- e-mailben a következő címen: attila.kulcsar@spectrisenergy.hu a panaszkezelőnek
- szóban a panaszmechanizmus telefonvonalán: +36 20 981 5983
- e-mailben a következő címen vagy telefonon keresztül a közösségi kapcsolattartónak, Takács István, istvan.takacs@spectrisenergy.hu , +36203772720
- panasz Elérhető űrlap letöltésre és nyomtatás tól a A projekt weboldala: www.goldenpeakscapital.com
- levél/panaszlap postai úton a következő címre: Spectris Hungary Kft. Vak Bottyán utca 75/A-C 1191 Budapest